

7. SINIF SIVI BASINCI KONUSU ÖZETİ

SIVILARIN GENEL ÖZELLİKLERİ

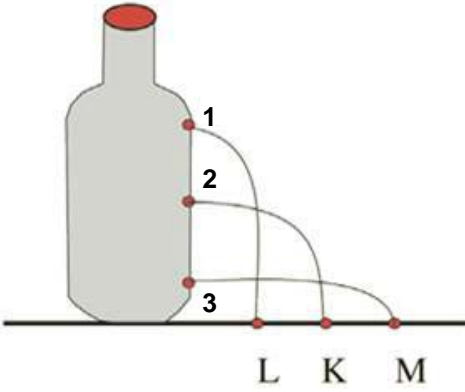
- Sıvılar akışkan yapıya sahip olan maddelerdir.
- Katılar gibi belirli bir şekilleri yoktur.
- Dolduruldukları kabın şeklini alırlar.
- Katılar gibi yerçekiminin etkisindedirler.

Katılar gibi sıvılarında yerçekiminin etkisiyle oluşan bir AĞIRLIKLARI vardır. Dolayısıyla hem **ağırlıkları ve hemde akışkan olmaları nedeniyle** buldukları kabın **TEMAS ETTİKLERİ HER YÜZEYİNE** etkide bulunurlar. Bu etkiye **SIVI BASINCI** denir.

Not-1: Katılar sadece üzerinde buldukları yüzeyin üzerine basın uygularken, sıvılar buldukları kabın temas ettiği her noktasına basınç uygular.

SIVI BASINCINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

DENEY NO-1:

Yukarıda ki şekilde olduğu gibi kabın 1,2 ve 3 noktalarına eşit büyüklükte delikler açalım. Delikleri bir tıpa ile kapatıp kabı su ile dolduralım. Aynı andan tıpaları açalım.

GÖZLEM: en altta ki delikten suyun daha uzağa gittiğini gözlemleriz.

Sabit Değişken : Su(Sıvının cinsi)

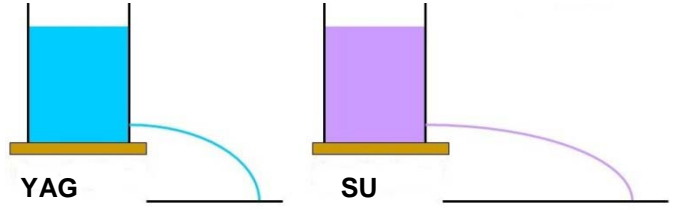
Bağımsız Değişken : Derinlik

Bağımlı Değişken : Sıvının cinsi aynı kalmak koşulu ile derinlik artarsa suyun delikten uzağa gitme miktarı artar.(3-2-1)

Suyun 3 numaralı delikten daha uzağa fıskırmasının nedeni 3 numaralı deliğin üzerinde daha fazla su bulunduğu için suyun basıncı 1 ve 2 nolu deliklerde oluşan basınçtan daha fazladır.

Sonuç: DERİNLİK ARTARSA SIVILARIN BASINCI DA ARTAR.SIVI BASINCI DERİNLİK İLE DOĞRU ORANTILIDIR.

DENEY NO-2

Özdeş olan yukarıda ki kaplarda eşit büyüklükte ve aynı yükseklikte delikler açalım. Birine yağ birine ise su koyalım.

Gözlem: Delikleri aynı anda açtığımızda su dolu kaptan suyun yağa göre daha uzattığını gözlemleriz.

Sabit Değişken : Derinlik ve özdeş kaplar

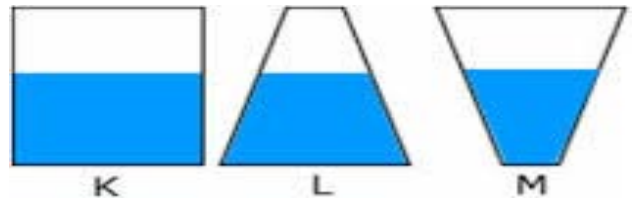
Bağımsız Değişken :Sıvının cinsi

Bağımlı Değişken : derinlik aynı kalmak koşulu ile Delikler aynı anda açıldığında suyun yağa göre daha uzağa fıskırmasının nedeni suyun yoğunluğunun yağdan daha büyük olmasıdır.

Sonuç: YOĞUNLUK ARTARSA SIVI BASINCI DA ARTAR. SIVI BASINCI YOĞUNLUK İLE DOĞRU ORANTILIDIR.

Not-2: Sıvı Basıncını etkileyen DERİNLİK VE YOĞUNLUK tur. Bu iki faktörle doğru orantılıdır.

Not-3

Aynı seviye de aynı cins sıvılarla doldurulan K,L ve M kaplarının tabanlarına etki eden SIVI BASINÇLARI BİRBİRİNE eşittir.

Sıvı basıncı Sıvının hacmine,Konulduğu kabın şekline,Sıvı miktarına,Kabın büyüklüğüne bağlı değildir.

PASCAL PRENSİBİ

Sıvıları oluşturan tanecikler arası boşluklar çok az olduğu için SIVILAR SIKIŞTIRILAMAZ. BU NEDENLE;

1. Sıvılara kapalı bir kaptaki **uygulanan bir kuvvet nedeniyle oluşan basınç** SIVININ BULUNDUĞU KABIN HER NOKTASINA AYNI BÜYÜKLÜKTE İLETİLİR.
2. Sıvılara kapalı bir kaptaki **bir noktadan yapılan BASINÇ sıvı ile temas halinde olan her noktaya sadece kuvvet doğrultusunda değil bütün doğrultularda AYNI BÜYÜKLÜKTE İLETİLİR.**

Bu ifade Bilim insanı Blaise PASCAL tarafından ortaya konulduğu için PASCAL prensibi olarak bilinir.

Pascal prensibi:Kapalı bir kaptaki sıvıya uygulanan basınç bu sıvının ve kabın iç yüzeyinin her noktasına aynen iletilir.

Pascal prensibi kapalı kaplarda bulunan sıvılar için geçerlidir.

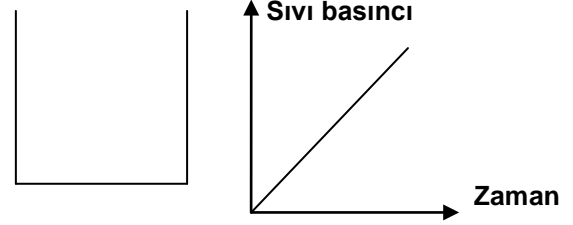
- Pascal prensibine göre sıvılar basıncın büyüklüğünü değiştirmeden yön ve doğrultusunu değiştirirler.
- Pascal prensibine göre basıncın etki ettiği yüzeyin yeri (konumu) ve büyüklüğü değiştirilerek istenilen yönde ve büyüklükte basınç kuvvetleri elde edilebilir.
- Pascal prensibinden faydalanılarak; su cenderesi, sıkıştırma sistemleri (hidrolik frenler, hidrolik presler), taşıma sistemleri (hidrolik liftler, vinçler), tulumalar, berber koltukları, yapılmıştır.

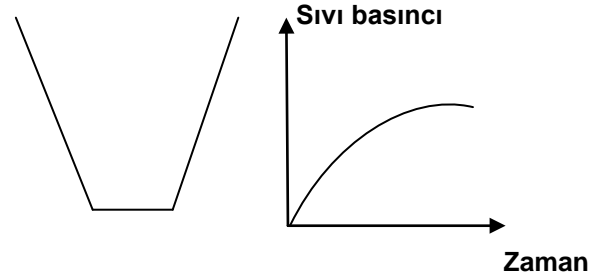
Not-3:Sıvı basıncı ve pascal Prensibinden yararlanarak yerleşim yerlerine su gönderilmesi sağlanır.

SIVI BASINCI GRAFİK ÇİZME YÖNTEMLERİ

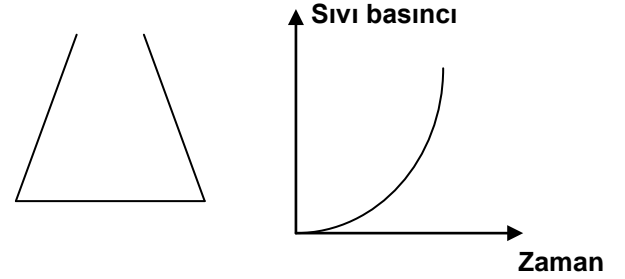
1.Düzgün Bir Kaba Sıvı Doldurulduğunda Kabın Tabanında Oluşan Basıncın Zamanla Grafiği

2 Genişleyen bir kaba sıvı doldurulduğunda kabın tabanında oluşan sıvı basıncı zamanla grafiği.

3 Daralan bir kaba sıvı doldurulduğunda kabın tabanında oluşan sıvı basıncı zamanla grafiği

Hazırlayan: Orhan İNCEYOL

Faydası olması ümidiyle©